

Enheten för EU:s inre marknad
Malin Gisslén

REMISS
2026-02-23 Dnr 2025/02183-2

Finansdepartementet

Remiss av SOU 2025:101, betänkandet Anpassningar till AI-förordningen

Er referens Fi2025/01969

Sammanfattning

Kommerskollegium välkomnar utredningens kompletterande ansats och tillstyrker förslaget om en samordnande marknadskontrollmyndighet och gemensam kontaktpunkt. Kollegiet efterfrågar dock tydligare styrning av samordningen mellan marknadskontrollmyndigheter och föreslår att förvaltningsmodellen följs upp och utvärderas. Kommerskollegium anser vidare att regeringen bör ange gemensamma ramar för avgiftsuttag som utvecklas i samklang med EU-ramverket. Slutligen understryker kollegiet vikten av att främja samstämmighet med tredjeland för att stödja svensk konkurrenskraft.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Generella synpunkter

Kommerskollegium har i tidigare remissyttranden betonat vikten av harmoniserade regler för AI som stärker den inre marknadens funktion utan att hämma innovation, samt behovet av tydlighet och förutsebarhet för företag, särskilt små och medelstora företag, och en enhetlig tillämpning som motverkar onödiga handelshinder. Kommerskollegium har därutöver lyft att tredjelandsdimensionen bör hanteras mer aktivt för att minska handelspolitiska friktioner och främja fungerande global handel.

Mot denna bakgrund välkomnar Kommerskollegium att utredningen är tydlig med att de nationella bestämmelserna är kompletterande och att grundförordningen ska vara utgångspunkt vid begreppstolkning och

tillämpning. Det är positivt att begrepp i kompletteringslagen och kompletteringsförordningen ges samma innebörd som i AI-förordningen, vilket bidrar till rättssäkerhet och minskar risken för nationella särtolkningar.

Kommerskollegium välkomnar att utredningen identifierar de problem som uppstår när marknadskontrollen fördelas på många myndigheter med delvis överlappande ansvarsområden. Kollegiet delar bedömningen att långtgående samordning krävs och ser positivt på förslaget om en samordnande marknadskontrollmyndighet och en gemensam kontaktpunkt, vilket även kan underlätta samverkan inom EU. Samtidigt efterfrågar Kommerskollegium tydligare styrning av samordningen så att samordningsnivån inte blir en tolkningsfråga mellan myndigheter.

Kommerskollegium föreslår vidare att den valda förvaltnings- och samordningsmodellen följs upp och utvärderas. Marknadskontroll av AI är ett nytt område där effekterna först kan bedömas över tid, och horisontella EU-regelverk blir allt vanligare.

Utredningen öppnar för avgiftsuttag på flera nivåer – för regulatoriska sandlådor, testning under verkliga förhållanden och marknadskontroll. Om utformning och nivåer lämnas till respektive myndighet riskerar det att skapa ett sektorsvis varierande avgiftslandskap som kan bli en inträdesbarriär och bidra till fragmentisering på den inre marknaden.

Kommerskollegium anser därför att regeringen bör ange gemensamma ramar för avgiftsuttag. Utformningen bör minimera tröskeleffekter kring SME-definitionen och utvecklas i samklang med EU-ramverket, så att svenska aktörer inte möter sämre villkor än i andra medlemsstater. Kommerskollegium delar PTS bedömning att avgiftsuttag avseende marknadskontrollen bör harmoniseras på europeisk nivå.

Slutligen vill Kommerskollegium understryka vikten av att Sverige använder EU-samarbetet och myndigheternas internationella arbete för att främja samstämmighet med tredjeland, i syfte att minska handelspolitiska friktioner och stödja svensk konkurrenskraft i en globalt integrerad AI-ekonomi.

Anmälningsskyldighet

Av 20 § p. 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.¹

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

Utredningens förslag syftar till att genomföra AI-förordningen. Tjänstedirektivet gör inget undantag från anmälningsskyldigheten för nationella regler som genomför EU-rättsakter. Kommerskollegium anser därför att sådana författningar bör anmälas.² Undantag bör dock kunna göras när det saknas utrymme för olika nationella lösningar vid genomförandet.³ I den mån Finansdepartementet bedömer att sådant utrymme har funnits rekommenderar Kommerskollegium att förslaget till nya och ändrade nationella bestämmelser anmäls enligt tjänstedirektivet. Vid osäkerhet rekommenderar vi att anmälan görs. Vi svarar gärna på frågor rörande anmälningsförfarandet.

Ärendet har beslutats av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredare Malin Gisslén.

Christofer Berg

Enhetschef

Malin Gisslén

Utredare

² Även Europeiska kommissionen har gett uttryck för denna ståndpunkt.

³ Ett exempel på detta kan vara en tariff som kopieras direkt in i nationell rätt.